

**ČECHOAMERIČANKA
OLGA BLOCK
EXPANDUJE SE
SVÝM VZDĚLÁVACÍM
PROGRAMEM
DO ČESKA**

Rodinný byznys světové úrovně

O NEOBYČEJNÉM ÚSPĚCHU SÍŤE JEJÍCH ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOL SE VÍ SPÍŠ NEŽ V ČESKU V ZÁMORÍ; AMERIČANÉ SVÉ DĚTI SVĚRÚJÍ SYSTÉMU BASIS S NADŠENÍM, PROTOŽE DŮVĚŘUJÍ ŽEBŘÍČKŮM I EXCELENTNÍM VÝSLEDKŮM ABSOLVENTŮ, KTEŘÍ STEJNĚ JAKO MATKA ZAKLADATELKA VĚDÍ, ŽE „NIC NENÍ ZADARMO, A POKUD CHCETE USPĚT, MUSÍTE VELMI TVRDĚ PRACOVAT“. NYNÍ OLGA BLOCK (65) V PRAZE OTEVÍRÁ PO SOUKROMÉ MATEŘINCE I JEDNU ŠKOLU ZÁKLADNÍ.

TEXT KATEŘINA KADLECOVÁ

Pár let po revoluci měla expertka na mikroekonomii, veřejné finance a datovou analýzu Olga Výborná dobře rozjetou akademickou kariéru: po roční stáži na Cornellově univerzitě, jedné z osmi škol prestižní Ivy League, přednášela na Vysoké škole ekonomické, již sama absolvovala, a na fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, kde zároveň působila jako prodávka pro pedagogickou práci. V roce 1996 se však vdala za Američana, ekonoma Michaela Blocka, a odjela za ním do Arizony, do půlmiliónového města Tucson. Její starší dcera zůstala studovat v Česku, dvanáctiletá Petra však matku do Států doprovodila. Ta ji zapsala do běžné veřejné školy, brzy ovšem narazila na klasické nedostatky tamního vzdělávacího systému: absenci dějepisu v rozvrhu, slepotu vůči zbytku světa, pro cizinku zcela nevhodnou formu výuky angličtiny, přidání dalšího cizího jazyka... Řešila to vlastně podobně jako dnešní čeští rodiče, kteří zejména v pásu kolem Prahy zakládají komunitní školy inkludující k montessorianské, waldorfské či jiné alternativní pedagogice – jen zůstala věrna tradičním výukovým metodám a rozhodla se po studentech důsledně vyžadovat nadstandardní nasazení.

„Školu jsem otevřela, když dcera byla už v osmé třídě,“ vzpomínala tehdy již vážená manažerka ve vzdělávání Olga Block před devíti lety pro přílohu *Akademie Lidových novin*. „Měla jsem 56 studentů v šesté a sedmé třídě. Protože já chtěla mít *middle school*, tedy náš druhý stupeň základní školy, ale nechtěla jsem osmáky, protože by tam byli jen jeden rok a za rok toho s dětmi moc neuděláte.“ Založit školu prý tehdy nebylo těžké, takzvané *charter schools* – v podstatě soukromé školy, ovšem dotované státem – vznikaly jako houby po dešti, často z rodičovských iniciativ a s finanční podporou velkých sponzorů. Sama Olga Block dostala po založení své druhé školy, opět druhého stupně ZŠ v arizonském městě Scottsdale poblíž Phoenixu, od tehdejšího předsedy správní rady Intelu Craiga Barretta (dnes zastává stejnou funkci v BASIS) půl miliónu dolarů.

ABY CHTĚLY DĚLAT SVOJI PRÁCI DOBRĚ

Expanze vzdělávacích ústavů manželů Blockových byla rychlá a hospodářské i akademické výsledky oslnivé. Už se o prostory nemuseli dělit s žánky ze synagogy jako v začátcích; po sedmi letech existence se jejich škola stala tou nejlepší v Arizoně. V roce 2012 čítala jejich síť devět škol, v roce 2016 dvacet škol charterových, dvě soukromé (v newyorském Brookly-

V září 2021 otevírá své brány více než padesáti dětem nově zrekonstruovaný minikampus ZŠ v Podolí

nu a v Silicon Valley), a dokonce jednu mezinárodní v čínském Šen-čenu. Dnes na více než čtyřicetice škol BASIS studuje na třicet tisíc studentů, které systém nutí skutečně tvrdě pracovat: v respektovaném celoamerickém Challenge Indexu, de facto žebříčku středněškolské náročnosti, loni zaujímaly pět z dvaceti čelních příček právě školy BASIS (čtyři arizonské, jedna texaská), z nichž též ve Phoenixu patřilo druhé místo. „Po více než dvacet let se také trvale objevujeme mezi prvními deseti školami v US News Rankings a všichni naši absolventi se přihlásí a jsou přijati na studium čtyřletého vysokoškolského programu, často na elitních univerzitách,“ konstatuje Olga Block pro *Reflex*. Recept na úspěch? „Očekáváme od každého dítěte nadstandardní výsledky. A studenti jich dosahují ne proto, že musejí více pracovat a biflovat se po večerech, ale díky tomu, že je proces osvojování nezbytných dovedností a seznamování s novými koncepty promyšleně uspořádán a důsledně aplikován. Učíme děti pracovat systematicky a brát své školní povinnosti vážně. Těšíme se z jejich úspěchů, ale nezakrýváme problémy, s nimiž se musejí umět vypořádat. S těmi jim pomůžeme, naučíme je, aby chtěly dělat svoji práci dobře.“

VŠE PRO ŽÁKY – I PRO UČITELE

Vedle takto individuálního přístupu, klasické americké kreativity, respektu k odlišnostem a jistě svobodomyš-

losti odrážející se především v kolegiálním a do jisté míry rovném vztahu učitelů a žáků k úspěchu škol BASIS přispívá i to, že namísto „science“, tedy jednoho předmětu sdružujícího přírodní vědy, zde studenti druhého stupně mají oproti většině svých amerických vrstevníků biologii, chemii a fyziku jako v Evropě, s důrazem na práci v (dobře vybavených) laboratořích a využívání a ověřování teorie v praxi. Naopak panamerický důraz na sporty na školách BASIS nepadne, akademické výsledky jsou přednější a nálož domácích úkolů tomu odpovídá. Učitelé nemusejí mít pedagogické vzdělání, ale chce se od nich, aby svůj obor milovali a excelovali v něm – jen ten, kdo hoří, přece může pro věc zapálit své žáky. A protože se na amerických BASIS školách neplatí školné, často se přistupuje k *fundraisingu* – peníze od sponzorů se pak použijí hlavně na platy co nejvyšších pedagogů a samozřejmě na zahušťování sítě: „Kdykoliv nastane v určité oblasti tlak na velikost školy, otevřeme novou. Nechceme se pyšnit dlouhými čekacími listy, chceme uspokojit poptávku po našem programu,“ říká Olga Block.

PRAŽSKÁ ZÁKLADNÍ ŠKOLA OTEVÍRÁ

Pandemický rok byl pro BASIS samozřejmě náročný; koronavirus kupříkladu zbrzdil plány otevřít v Praze již ve školním roce 2020/2021 základní školu pro 400–600 dětí. Olga Block i stovky jejich zaměstnanců musely

svou pozornost upřít na již existující školy a zvolit optimální přístup v zemi s více než 330 milióny lidí, v níž mají jednotlivé státy zcela odlišné legislativní úpravy i přístupy ke covidu-19. „Každý stát, ale často i okres, *county*, měl svoje pravidla a nařízení – třeba Texas školy pro studenty nikdy nezavřel, zato ve Washingtonu, D.C., ještě stále jedou na vícesměnný provoz,“ vysvětluje Olga Block. „Pandemie napáchala obrovské škody na psychice rodičů i dětí. I když jsou všechny školy v Arizoně již měsíc otevřené, čtyřicet procent studentů zůstává z různých důvodů doma. Pandemii jsme přežili díky heroickým výkonům našich učitelů a dobré softwarové podpoře standardních softwarů i našeho vlastního. Naši studenti byli vyučováni on-line v časovém a obsahovém rozsahu velmi blízkému výuce ve třídě.“

Virus však ustupuje a pražská základní škola otevírá – po mateřince BASIS Beginners Prague, která už tři roky funguje v rezidenční čtvrti na pražském Břevnově poblíž zelené Ladronky, otevře v září 2021 své brány více než padesáti dětem nově zrekonstruovaný minikampus ZŠ v Podolí. Předškolní příprava pojme až osmnáct dětí, dvě první třídy pak slibují individuální přístup a všechny bonusy kurikula BASIS šestatřiceti žákům, kteří porostou s institucí. Je sice fakt, že soukromých základních škol už je v Praze na padesát a navštěvují je téměř čtyři tisíce dětí, ale poptávka nijak neklesá. Školné se

obvykle pohybuje kolem deseti tisíc korun měsíčně, ovšem nikoli při výuce v angličtině a s rodilými mluvčími, jakou plánuje BASIS International School Prague; některé ústavy nabízejí slevy pro sourozence, jiné stipendijní programy, přesto pochopitelně jde o finančně náročnější záležitost než veřejné školství.

Jakkoli je pro žáky připraven intenzivní program od osmé ranní do půl šesté večerní, není školné – 23 a 28 tisíc měsíčně – příliš vysoké? „Mám za to, že se cenově nelišíme od ostatních pražských mezinárodních škol,“ domnívá se Olga Block. „A jsem hluboce přesvědčená, že poměr ceny a výkon bude v našem případě přinejmenším stejný jako v těch nejlepších školách, jež jsou dosud Pražanům dostupné. Samozřejmě uděláme všechno pro to, aby naše výsledky byly více než odpovídající ceně.“

Tomu přípravný tým podřizuje vše včetně výběru učitelů, jejichž společenské postavení zakladatelka programu BASIS považuje za zásadní problém stojící generaci dnešních teenagerů v cestě za kvalitním vzděláním. „A nejde jen o výši jejich mezd a odměn. Pouze učitel, který je odborníkem ve svém předmětu a učí látku s nadšením a láskou, může překonat staré i nové výzvy spojené s výchovou studentů. Věřím, že si každý teenager zaslouží potkat na své cestě školním vzděláním alespoň jednoho takového. A těším se, že se jim to podaří v BASIS International School Prague.“